

Sortförsök i majs

*Försöksledare Arne Ljungars, Hushållningssällskapet, Kristianstad
E-post: arne.ljungars@hush.se*

Inom Skåneförsöken och Animaliebältet låg fem försök av majs i år, ett i Kristianstadsområdet, ett på Österlen, ett i Halland, ett i Kalmar och ett på Gotland. Samma gällde 2008 men då blev ett kasserat eftersom det var för ojämnt. Försöken var placerade hos Bengt Johnsson, Karsholm Kristianstad, Bollerups Lantbruksinstitut i Tomelilla, Karin Nyström och Kent Pettersson, Lilla Hulte Endre på Gotland, Mats Sjögren, Mörbylånga på Öland och hos Törlan Lantbruks AB, Fagered i Tvååker.

Intresset för att prova majssorter under 2009 var fortfarande mycket stort – totalt 37 sorter anmäldes till provning. Nytt från 2008 är att alla sorter ingick i samma försök. En fördel med detta är en bättre och säkrare jämförelse mellan sorterna. Nackdelen är att vi kan få ojämnheter i försöken när de är så stora. Denna nackdel klarar vi av genom lattice design av rutfördelningen som ger möjligheter att kompensera de sorter som råkar illa ut och hamnar på sämre avkastande områden.

Resultat från de enskilda försöken från Skåne finns på Skåneförsökens hemsida och de tre från Animaliebältet finns på www.ffe.slu.se. Årets medeltal finns i tabell 1 och 2 års medeltal finns i tabell 2.

Vi övergick till en ny bättre sammanställningsmodell under 2008 varför det är svårt att göra en 5-årssammanställning. Det är bara 7 av årets provade sorter som fanns med under 2007, 6 under 2006 samt 2 under 2005, förutom mätaren Avenir. För studier av dessa resultat hänvisas till förra årets försöksbok.

Nytt för i år är att sorternas FAO-tal finns med. Detta är i första hand en tysk gradering enklast förklarad som en tidighetsgradering. Överensstämmelsen med våra förhållanden kan man kontrollera genom att jämföra med TS-halterna. Ett lågt FAO-tal skall då motsvaras av en hög TS-halt. Normalt siktar vi på att skörda vid TS-halt 32-33% vilket anses vara det optimala. Tidiga sorter och sena sorter kommer alltid att missgynnas mer eller mindre i dessa försök.

Vi ser också att mätarsorten Avenir som är tidig, har avkastat sämre än tidigare år. Detta får till följd att nya sorter får mycket höga relativa TS-skördar och även mycket höga relativa stärkelseskördar. Dock kan vi också se att skördarna i år var mycket höga.

Nytt för 2007 var att NIR-analysen ansågs kunna ge tillförlitliga kvalitetsanalyser. Dessa är betydligt billigare än de som kunnat användas tidigare år. Vi får nu vattenhalt, proteinhalt, stärkelsehalt, NDF-värden och iNDF-värde till överkomliga kostnader. NDF-värdet är fiberinnehållet i provet och i NDF-värdet är totalt nedbrytbara fibrer t.ex. lignin. TS-halt vid skörd kan ge en uppfattning om tidigheten hos sorterna. Vidare har majsens höjd mätts.

Totalt provades 37 sorter och antalet företag som deltog i provningen var 5 st. SL står för Svenska Lantmännen, SSd för Scandinavian Seed, LIM för Limagrains ett franskt företag som tagit över Advanta ADV i Danmark, Syn Syngenta och SM Svensk Majs.

Tabell 1. Årssammanställning 2009 av ensilageskörd i Skåne och Animaliebältet

SORT	FAO- tal	Ant försök	TS halt %	Skörd		Stärkelse- halt %	Stärkelse- skörd ton/ha	Stärkelse- Rel- tal	NDF %av Ts	iNDF %av NDF	Rå- protein %	Strå- längd cm
				TS ton/ha	Rel- tal							
Avenir SL	180	5	37,0	10,7	100	30,2	3,2	100	46,6	19,6	8,2	228
Cerutti SM	220	5	32,0	15,0	139	31,8	4,8	149	43,1	17,9	8,5	264
Ravenna SSd	210	5	33,2	14,1	132	31,0	4,4	135	44,0	18,5	8,1	265
Burli SL	230	5	30,3	16,4	153	31,9	5,3	162	41,0	18,2	9,3	294
Destiny Lim	170	5	37,0	15,2	142	29,9	4,6	142	44,7	20,0	8,0	263
Kaukas SSd	210	5	34,1	15,0	139	31,5	4,8	147	43,2	18,2	8,2	264
Isberi SL	210	5	32,1	15,5	145	29,2	4,6	140	44,9	19,2	8,6	269
Patrick Lim	200	5	32,8	15,0	140	30,1	4,6	141	45,2	20,7	8,3	259
Award Lim	200	5	32,2	16,4	152	27,6	4,6	141	45,9	17,2	8,1	270
Nerissa Syn	190	5	32,7	16,2	150	28,8	4,7	144	46,1	21,3	8,2	276
Beethoven Lim	200	5	34,0	16,7	155	32,1	5,4	166	42,4	17,9	8,2	266
Saludo SL	220	5	34,3	16,5	153	31,8	5,3	162	43,6	21,4	8,2	281
Ajaxx SL	230	5	30,3	15,5	144	29,3	4,5	140	43,0	17,9	8,3	255
Artist Lim	170	5	38,5	14,6	136	31,3	4,7	144	45,9	20,5	7,7	261
Atrium Lim	190	5	33,8	16,7	156	30,3	5,1	158	42,6	15,7	8,1	257
Anvil SSd	200	5	35,6	16,2	151	29,6	4,9	150	44,5	22,5	7,9	272
Katy SSd	200	5	32,9	15,4	144	29,0	4,5	140	45,5	19,8	8,4	260
Jasmik Syn	190	5	34,0	16,7	156	30,3	5,1	156	44,3	20,3	8,0	260
Gladi SL	220	5	32,7	15,0	139	30,0	4,6	142	44,6	19,3	8,6	274
Progress SL	210	5	32,9	16,0	149	27,6	4,5	138	45,4	23,9	8,7	289
Sunaro SL	220	5	30,9	17,1	159	29,1	5,0	155	44,1	22,5	8,6	286
Aphrodite SL	210	5	32,6	16,8	157	30,8	5,2	160	42,8	18,0	8,8	286
Cheer Syn	180	5	35,8	15,6	145	30,2	4,7	144	45,2	20,2	8,2	253
Falkone Syn	200	5	31,9	16,7	156	30,5	5,1	157	43,5	20,6	8,4	267
Ragt Tiberio SL	230	5	33,2	16,9	157	31,5	5,3	163	42,4	21,2	8,4	283
Belmondo SL	220	5	29,8	16,2	151	30,3	4,9	152	40,2	18,6	8,7	287
Gilberto SL	220	5	31,0	15,6	145	30,1	4,7	145	42,5	19,2	9,4	284
Azelo Lim	200	5	33,9	16,2	151	32,5	5,3	165	42,3	19,8	8,6	264
Ampezzo Lim	200	5	33,7	17,0	158	34,5	5,8	179	39,4	16,3	8,2	264
Astiano Lim	190	5	35,0	14,9	139	35,2	5,2	161	40,4	16,6	8,6	255
Abbot Lim	180	5	35,6	15,1	140	31,5	4,8	149	43,1	20,4	8,6	268
Utopia Syn	180	5	34,0	14,3	133	31,2	4,5	139	43,2	21,5	8,6	259
Delitop Syn	210	5	32,7	16,8	156	33,1	5,5	170	41,2	18,3	8,6	271
Koloris SL	200	5	31,9	15,8	147	30,6	4,8	149	43,2	19,5	8,4	279
Klaymore SSd	190	5	35,3	15,1	141	32,2	4,8	149	41,6	20,0	8,6	271
Kaspian SSd	160	5	39,2	13,4	125	32,5	4,4	136	43,6	21,2	8,1	250
Sunboy SSd	190	5	33,7	15,7	146	30,9	4,9	151	43,5	21,1	8,8	283
Sunny SSd	220	5	30,5	15,5	144	27,3	4,3	132	45,1	20,4	8,7	254
-X- CV% REP		5	33,5	15,6	5,0	30,7	4,8	11,4	43,5	19,7	8,4	268
LSD PROB F1			2,1	0,97	.0001	3,9	0,68	.0001	3,9	3,2	0,5	7

Tabell 2. Tvåårssammanställning av ensilageskörd i Skåne och Animaliebältet

SORT	Ant försök	TS halt %	Skörd		Stärkelsehalt %	Stärkelse-skörd		NDF %av Ts	iNDF %av NDF	Råprotein %	Strå-längd cm
			TS ton/ha	Rel-tal		ton/ha	Rel-tal				
Avenir SL	9	39,5	11,48	100	32,7	3,82	100	45,1	19,0	8,1	228
Cerutti SM	9	33,1	14,72	128	32,6	4,81	126	43,7	17,2	7,9	259
Ravenna SSd	9	34,0	13,91	121	33,9	4,67	122	42,6	17,2	7,8	260
Burli SL	9	31,1	15,84	138	29,6	4,75	124	44,8	18,6	8,5	287
Destiny Lim	9	37,1	14,89	130	32,8	4,89	128	43,0	19,2	7,8	261
Kaukas SSd	9	34,7	15,03	131	33,2	5,01	131	42,7	17,7	7,8	261
Isberi SL	9	33,3	15,16	132	29,9	4,49	118	45,7	19,2	8,0	264
Patrick Lim	9	33,1	14,83	129	31,5	4,66	122	44,2	19,5	8,1	258
Award Lim	9	33,0	15,96	139	29,4	4,69	123	45,6	16,6	7,7	265
Nerissa Syn	9	33,7	15,73	137	30,0	4,73	124	46,0	19,8	7,8	270
Beethoven Lim	9	34,7	16,11	140	32,2	5,20	136	43,3	17,8	7,6	262
Saludo SL	9	33,9	16,06	140	32,6	5,18	136	43,6	21,0	7,6	276
Ajaxx SL	9	31,5	15,25	133	31,2	4,75	124	42,2	17,6	7,9	252
Artist Lim	9	38,6	14,55	127	31,6	4,66	122	46,6	18,8	7,4	253
Atrium Lim	9	33,5	16,19	141	31,0	5,02	131	43,5	15,0	7,7	252
Anvil SSd	9	34,9	15,67	137	31,2	4,84	127	44,2	20,7	7,7	265
Katy SSd	9	33,5	15,23	133	30,2	4,62	121	45,2	19,2	8,2	255
Jasmik Syn	9	35,0	16,25	142	31,8	5,19	136	44,1	18,2	7,6	258
Gladi SL	9	33,7	15,01	131	30,1	4,59	120	45,5	19,4	8,1	273
Sunaro SL	9	31,8	16,36	142	29,5	4,85	127	45,3	20,5	7,8	276
Aphrodite SL	9	33,1	16,48	144	30,9	5,15	135	44,2	18,3	8,1	279
Cheer Syn	9	36,3	15,36	134	33,2	5,00	131	43,9	17,6	7,6	248
-X- CV% REP	9	33,9		5,4	31,4	4,74	12,2	43,9	18,9	8,0	263
LSD PROB F1		2,2		.0001	4,0	0,71	.0001	4,2	3,2	0,6	9